

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Львівський національний університет імені Івана Франка
Факультет економічний
Кафедра менеджменту

Затверджено
на засіданні кафедри менеджменту
економічного факультету
Львівського національного
університету імені Івана Франка
(протокол № 1 від 29 серпня 2025 р.)

Завідувач кафедри
проф. Олександр КУНДИЦЬКИЙ

Силабус з навчальної дисципліни
**«МЕТОДОЛОГІЯ ДІАГНОСТИКИ ТА МОДЕЛЮВАННЯ
ЗМІН БІЗНЕС-СЕРЕДОВИЩА»**,
що викладається в межах освітньо-наукової програми «МЕНЕДЖМЕНТ»
третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти для здобувачів
з спеціальності Д3 «Менеджмент»
галузі знань Д «Бізнес, адміністрування та право»

Львів 2025

Силабус курсу
МЕТОДОЛОГІЯ ДІАГНОСТИКИ ТА МОДЕЛЮВАННЯ ЗМІН БІЗНЕС-СЕРЕДОВИЩА
2025-2026 навчального року

Назва курсу	Методологія діагностики та моделювання змін бізнес-середовища
Адреса викладання курсу	79000, Україна, м. Львів, пр. Свободи, 18, економічний факультет Львівського національного університету імені Івана Франка
Факультет та кафедра, за якою закріплена дисципліна	Економічний факультет Кафедра менеджменту
Галузь знань, шифр та назва спеціальності	Галузь знань D «Бізнес, адміністрування та право» D3 «Менеджмент»
Викладачі курсу	ЧОПКО Наталія Степанівна, кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри менеджменту
Контактна інформація викладачів	nataliya.chopko@lnu.edu.ua; chopko_n@yahoo.com ; Сторінка викладача: https://econom.lnu.edu.ua/employee/chopko-n-s Робоча адреса: м. Львів, пр. Свободи, 18, каб. 304.
Консультації по курсу відбуваються	Консультації відповідно до графіку, затвердженого засіданням кафедри (адреса економічного факультету: 79000, Україна, м. Львів, пр. Свободи, 18, ауд. 304) Також консультації проводяться в день проведення лекцій (за попередньою домовленістю). Також можливі он-лайн консультації через Skype або подібні ресурси. Для погодження часу он-лайн консультацій слід писати на електронну пошту викладача або дзвонити.
Сторінка курсу	https://econom.lnu.edu.ua/academics/postgraduates
Інформація про курс	Дисципліна «Методологія діагностики та моделювання змін бізнес-середовища» є вибірковою дисципліною для освітньої-наукової програми підготовки доктора філософії «Менеджмент» з спеціальності 073 «Менеджмент», яка викладається в 4 семестрі в обсязі 3 кредитів (за Європейською Кредитно-Трансферною Системою ECTS).
Коротка анотація курсу	Курс розроблено таким чином, щоб надати учасникам необхідні знання, обов'язкові для того, щоб вміти застосовувати методи комплексної діагностики та моделювання змін бізнес-середовища та будувати інтегровану модель управління підприємством
Мета та цілі курсу	Метою викладання навчальної дисципліни «Методологія діагностики та моделювання змін бізнес-середовища» є формування теоретичних знань, розвиток здібностей і практичних навиків аспірантів з питань методології комплексної діагностики та моделювання змін бізнес-середовища в процесі управління діяльністю та розвитком підприємства на ринку. Основними завданнями вивчення дисципліни «Методологія діагностики та моделювання змін бізнес-середовища» є: <ul style="list-style-type: none"> - критичний аналіз сучасних концепцій бізнес-моделювання; - вивчення нових підходів до діагностики бізнес-середовища організації; - вивчення методів діагностики бізнес-середовища;

	<ul style="list-style-type: none"> - дослідження сучасних моделей і методів аналізу бізнес-процесів на підприємства - вивчення методів діагностиків клієнтської бази - вивченні методів моделювання та прогнозування змін ринкової конкурентції та оцінки потенційних ризиків .
Тривалість курсу	1 семестр, 90 год.
Обсяг курсу	3 кредити, 90 год., 48 ауд. годин (з них 32 годин лекцій, 16 годин практичних занять) та 42 години самостійної роботи
Очікувані результати навчання	<p>Після завершення цього курсу аспірант буде :</p> <p>знати :</p> <ul style="list-style-type: none"> - основні сучасні підходи до здійснення аналізу бізнес-середовища; - основні вимоги до побудови бізнес-моделювання розвитку підприємства, враховуючи при цьому ключові показники ефективності бізнесу; - основні принципи та методи моделювання та прогнозування бізнес-процесів підприємства; - методичні та організаційні основи діагностики клієнтської бази підприємства, моделювання ринкової конкурентції, інвестиційної діагностики; - існуючі особливості методики оцінки ризиків бізнес-середовища. <p>вміти :</p> <ul style="list-style-type: none"> - вміти здійснити критичний аналіз методичних підходів до аналізу бізнес-середовища, визначити переваги та недоліки їх застосування; - системно мислити щодо формування бізнес-моделі розвитку підприємства; - вміти прогнозувати розвиток ринкової конкурентції та моделювати ринкову рівновагу; - вміти застосовувати та систематизувати результати діагностики стану підприємства для максимізації прибутку; - вміти впроваджувати результати проведених досліджень у практичну діяльність підприємства; - освоювати самостійно нові методи діагностики та моделювання бізнес-середовища. <p>Результатом вивчення дисципліни є набуття таких компетентностей:</p> <p>Інтегральна компетентність (ІК). Здатність продукувати нові ідеї, розв'язувати комплексні проблеми у галузі управління та адміністрування, що передбачає глибоке переосмислення наявних та створення нових цілісних знань та/або професійної практики, застосовувати новітні методології наукової та педагогічної діяльності, здійснювати власні наукові дослідження, результати яких мають наукову новизну, теоретичне та практичне значення.</p> <p>Загальні компетентності, що набуваються у процесі вивчення цієї дисципліни (ЗК):</p> <p>ЗК01. Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми.</p> <p>ЗК03. Здатність працювати в міжнародному контексті.</p> <p>ЗК04. Здатність розв'язувати комплексні проблеми у сфері менеджменту на основі системного наукового світогляду та загального культурного кругозору із дотриманням принципів професійної етики та академічної доброчесності.</p> <p>Спеціальні компетентності, що набуваються у процесі вивчення цієї дисципліни (СК):</p>

	<p>СК01. Здатність виконувати оригінальні дослідження, досягати наукових результатів, які створюють нові знання у менеджменті і дотичних до нього міждисциплінарних напрямках.</p> <p>СК04. Здатність ініціювати, розробляти, реалізовувати та управляти науковими проектами у менеджменті і дотичних до нього міждисциплінарних напрямках та /або складати пропозиції щодо фінансування наукових досліджень, реєстрації прав інтелектуальної власності.</p> <p>СК05. Здатність застосовувати сучасні методології концептуалізації знань для формалізації проблемних ситуацій в управлінні діяльністю організацій; вибирати і застосовувати комп'ютерні системи для створення формалізованих знань в організації; організувати впровадження технологій управління знаннями в організаціях з метою удосконалення її менеджменту та покращення конкурентоздатності у мінливому ринковому середовищі; вміння організовувати наукові дослідження менеджменту в умовах інновацій, виявляти та оцінювати управлінські ситуації.</p> <p>Результатом вивчення дисципліни є отримання аспірантами таких <i>програмних результатів навчання:</i></p> <p>РН01. Застосовувати сучасні інструменти і технології пошуку, оброблення та аналізу інформації, зокрема, статистичні методи аналізу даних великого обсягу та/або складної структури, спеціалізовані бази даних та інформаційні системи.</p> <p>РН02. Вільно презентувати та обговорювати з фахівцями і нефахівцями результати досліджень, наукові та прикладні проблеми менеджменту державною та англійською мовами, кваліфіковано відображати результати досліджень у наукових публікаціях у провідних міжнародних наукових виданнях.</p> <p>РН03. Розробляти та досліджувати концептуальні, математичні і комп'ютерні моделі процесів і систем, ефективно використовувати їх для отримання нових знань та/або створення інноваційних продуктів у галузі менеджменту та дотичних міждисциплінарних напрямках.</p> <p>РН05. Глибоко розуміти загальні принципи та методи управлінських наук, а також методологію наукових досліджень, застосувати їх у власних дослідженнях у сфері менеджменту та у викладацькій практиці.</p> <p>РН06. Планувати і виконувати наукові і прикладні дослідження з менеджменту та дотичних міждисциплінарних напрямків з використанням сучасних інструментів, критично аналізувати результати власних досліджень і результати інших дослідників у контексті усього комплексу сучасних знань щодо досліджуваної проблеми; складати пропозиції щодо фінансування досліджень та/або проектів.</p> <p>РН07. Здійснювати апробацію та впровадження результатів власних досліджень у сфері менеджменту.</p> <p>РН08. Розробляти і викладати спеціальні навчальні дисципліни з менеджменту у закладах освіти.</p> <p>РН09. Вміння застосовувати сучасну методика та методологію управління для вирішення проблемних завдань та ситуацій в управлінській діяльності підприємства чи організації.</p>
Ключові слова	Бізнес-середовище, бізнес-аналітики, моделювання розвитку підприємства, бізнес-модель, розвиток підприємства

Формат курсу	Денна/вечірна
	Проведення лекцій, семінарських занять та консультації для кращого розуміння тем
Теми	Тема 1. Методичні підходи до аналізу бізнес-середовища. Тема 2. Моделювання та прогнозування бізнес-процесів підприємства. Тема 3. Методологія діагностики клієнтської бази підприємства. Тема 4. Діагностика стану підприємства та моделі розвитку. Тема 5. Моделювання ринкової конкуренції. Тема 6. Методологія інвестиційної діагностики на підприємстві. Тема 7. Діагностика та моделювання ризиків бізнес-середовища.
Література для вивчення дисципліни	<p>Основна література:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Кривов'язюк І.В. Функціонування та розвиток підприємств в умовах кризи: системноаналітичний підхід: Монографія. Луцьк: ЛНТУ, 2012. –392 с. 2. Швиданенко Г. О., Дмитренко А. І. Бізнес-діагностика: практикум. К. : КНЕУ ім. Вадима Гетьмана, 2015. 160 с 3. Савчук В. Ковальов Д. Стратегування в умовах невизначеності. Київ. Лабораторія. 2024. 206 с. 4. Чепелюк М. І. Інструментарій стратегічного управління в контексті сучасних концепцій та трендів світового економічного розвитку : монографія. Харків : ФОП Лібуркіна Л. М., 2021. 396 с. 5. Потенціал і розвиток бізнесу : навч. посіб. / за ред. О. М. Полінкевич, Л. В. Шостак. Луцьк : Вежа-Друк, 2019. 312 с. <p>Додаткова література:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Аналіз господарської діяльності: теорія, методика, розбір конкретних ситуацій / за ред. К. Ковальчук. Київ : ЦНЛ, 2019. 328 с 2. Байда Б. Ф., Чопко Н. С., Стрільчук Р. М Стратегічний потенціал та управління розвитком організації в умовах змінного бізнес-середовища. Агросвіт. 2023. № 3-4. С. 113-117. DOI: https://doi.org/10.32702/2306-6792.2023.3-4.11 3. Городня Т.А. Економічна діагностика. Львів: Магнолія-2006, 2007. 305 с. 4. Головка Т.В., Сагова С.В. Стратегічний аналіз : навч.-метод. посіб. для самост. вивч. дисц. за ред. М.В. Кужельного. К.: КНЕУ, 2002.– 198 с. 5. Методика інтегральної оцінки інвестиційної привабливості підприємств та організацій, Методика інтегральної оцінки інвестиційної привабливості підприємств та організацій, затверджена Наказом Агентства з питань запобігання банкрутству підприємств та організацій № 22 від 23.02.1998 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.zakon.rada.gov.ua 6. Мізюк Б. М. Стратегічне управління / Б. М. Мізюк. – Львів : Магнолія плюс, 2006. – 392 с. 7. Савчук В. Менеджмент в умовах невизначеності. Business Intelligence для ТОПів. Київ. Лабораторія. 2024. 544 с. 8. Петрович Й.М. Стратегічне управління конкурентоспроможністю промислового підприємства: монографія / Й.М. Петрович, О.В. Кривешко, І.О. Ступак. - Львів: Видавництво Нац. ун-ту "Львівська політехніка", 2012. - 228 с. 9. Chopko, N., Hurzhyi, N., Kravchenko, A., Kulinich, T., Saienko, V., & Skomorovskyi, A. Enterprise Development Strategies in a Post-Industrial Society.

	<p>Postmodern Openings. 2022. 13(1 Sup1) P. 173-183. DOI: https://doi.org/10.18662/po/13.1Sup1/420</p> <p>10. Zolkover, A., Kaplina, A, Loboda, O., Kyrychenko, N., & Chopko, N. (2021). Features of the Influence of Human Capital on Economic Development: The Case of Ukraine. <i>Journal of Eastern European and Central Asian Research (JEECAR)</i>, 8(3), 425–437. DOI: https://doi.org/10.15549/jeecar.v8i3.763</p> <p>11. Shatilo, O., Derevianko, O., Boichenko, K., Shevchuk, N., & Magdaliuk, O. (2023). Strategic development of motor transport enterprises' innovative processes in Ukraine. <i>Journal of Eastern European and Central Asian Research (JEECAR)</i>, 10(7), 940–955. https://doi.org/10.15549/jeecar.v10i7.1326</p> <p>12. Frolova, L., Semerun, L., Sokolovska, Z., & Kapustyan, I. (2019). Formation advertising strategies of Ukrainian pharmaceutical companies with the use of imitative model-simulators. <i>Journal of Eastern European and Central Asian Research (JEECAR)</i>, 6(1), 67–84. https://doi.org/10.15549/jeecar.v6i1.274</p> <p>13. Стратегічне управління: Навч. посібник / В.Л. Дикань, В.О. Зубенко, О.В. Маковоз, І.В. Токмакова, О.В. Шраменко. – К.: Центр учбової літератури, 2013. – 272 с</p> <p>14. Петрова І. Л. Стратегічне управління людськими ресурсами: навч. посіб. Київ : КНЕУ ім. В. Гетьмана, 2013. 466 с.</p> <p>15. Сарай Н. І. Економічна діагностика : навч. посіб. Тернопіль : ТНЕУ, 2015. 165 с.</p> <p>16. Саух І. Фінансовий потенціал підприємства як об'єкт стратегічного аналізу. <i>Економічний часопис Східноєвропейського національного університету ім. Л. Українки</i>. 2017. № 1. С. 132-140. Гарнавська Н., Напора О. Стратегічний менеджмент (практикум) : навч. посіб. –Тернопіль: Карт-бланш, К.: Кондор, 2008. 287 с.</p> <p>17. Senyshyn, O.S., Kundytskyj, O.O., Zamroz, M.V., Kutsyk, P.O., & Vasyunyk, T.I. (2021). State Regulation of Fixed Capital Reproduction in Ukraine Using Taxonomic Analysis Methodology // <i>Management Theory and Studies for Rural Business and Infrastructure Development</i>. Vol. 43. No. 1: 38-51. – DOI: https://doi.org/10.15544/mts.2021.04.</p> <p>18. Senyshyn, O.S., Urba, S.I. (2021). Using the taxonomic analysis method to assess the organic potential of Ukraine in the organic production system of European countries // <i>Formuvannya rynkovoyi ekonomiky v Ukrayini</i>. Vol. 45: 3-18.</p> <p>19. Чевганова В. Я., Сосновська О. О., Мінняйленко І. В. Бізнес-діагностика : навч. посіб. Полтава : ПНУ ім. Ю. Кондратюка, 2018. 218 с.</p> <p>20. Шершньова З.С. Стратегічне управління : підручник. 2-ге вид., переробл. і допов. К.: КНЕУ, 2004. 699 с.</p> <p>21. Michael J. Stahl, David N. Grigsby. <i>Strategic Management for Decision Making</i>. Boston: PWS-Kent Publishing Company, 1992. 999</p> <p>22. Aaker David A. <i>Strategic market management</i>. USA: John Wiley & Sons, Inc., 1995. –379 p.</p>
Підсумковий контроль, форма	іспит в кінці семестру письмовий
Пререквізити	Для вивчення курсу аспіранти потребують базових знань з таких дисциплін як менеджмент, стратегічне управління, корпоративне управління, економічний аналіз і обґрунтування господарських рішень, економічна діагностика та інших достатніх для сприйняття категоріального апарату цього курсу, розуміння наукових джерел з такої проблематики.

<p>Навчальні методи та техніки, які будуть використовуватися під час викладання курсу</p>	<p>Презентація, лекції, комплексні модулі та завдання; електронні матеріали з відповідного курсу та інших пов'язаних курсів у системі (платформі) Moodle, колаборативне навчання (групові проекти, спільні розробки), проектно-орієнтоване навчання, дискусія, написання спільних наукових праць та розробок.</p>																																															
<p>Необхідне обладнання</p>	<p>Вивчення курсу «Методологія діагностики та моделювання змін бізнес-середовища» потребує використання загально вживаних програм і операційних систем та електронних матеріалів платформи Moodle.</p>																																															
<p>Критерії оцінювання (окремо для кожного виду навчальної діяльності)</p>	<p>Оцінювання проводиться за 100-бальною шкалою. Бали нараховуються за наступним співвідношенням:</p> <ul style="list-style-type: none"> • практичні заняття: 20 % семестрової оцінки; максимальна кількість балів – 20. • контрольні заміри (модулі): 20 % семестрової оцінки; максимальна кількість балів – 20. • індивідуальне завдання: 10 % семестрової оцінки; максимальна кількість балів – 10. • іспит: 50 % семестрової оцінки. Максимальна кількість балів – 50. <p>Підсумкова максимальна кількість балів – 100.</p> <table border="1" data-bbox="483 896 1481 1960"> <thead> <tr> <th data-bbox="483 896 1353 1052">Критерії оцінювання знань аспірантів</th> <th data-bbox="1353 896 1417 1052">Бали рейтингу</th> <th data-bbox="1417 896 1481 1052">Максимальна кількість балів</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td data-bbox="483 1052 1353 1108">Бали поточної успішності за участь у семінарських заняттях (4 відповіді по 5 балів) – 20 балів</td> <td data-bbox="1353 1052 1417 1108"></td> <td data-bbox="1417 1052 1481 1108"></td> </tr> <tr> <td data-bbox="483 1108 1353 1137">Критерії оцінювання</td> <td data-bbox="1353 1108 1417 1137"></td> <td data-bbox="1417 1108 1481 1137">20 балів</td> </tr> <tr> <td data-bbox="483 1137 1353 1272">аспірант в повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самостійно та аргументовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу. Правильно вирішив усі тестові завдання.</td> <td data-bbox="1353 1137 1417 1272"></td> <td data-bbox="1417 1137 1481 1272">5</td> </tr> <tr> <td data-bbox="483 1272 1353 1440">аспірант достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, в основному розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову літературу. Але при викладанні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі несуттєві неточності та незначні помилки. Правильно вирішив більшість тестових завдань.</td> <td data-bbox="1353 1272 1417 1440"></td> <td data-bbox="1417 1272 1481 1440">4</td> </tr> <tr> <td data-bbox="483 1440 1353 1574">аспірант в цілому володіє навчальним матеріалом викладає його основний зміст під час усних виступів та письмових відповідей, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, без використання необхідної літератури допускаючи при цьому окремі суттєві неточності та помилки. Правильно вирішив половину тестових завдань.</td> <td data-bbox="1353 1440 1417 1574"></td> <td data-bbox="1417 1440 1481 1574">3</td> </tr> <tr> <td data-bbox="483 1574 1353 1709">аспірант не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом. Фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає його під час усних виступів та письмових відповідей, недостатньо розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, допускаючи при цьому суттєві неточності, правильно вирішив меншість тестових завдань.</td> <td data-bbox="1353 1574 1417 1709"></td> <td data-bbox="1417 1574 1481 1709">2</td> </tr> <tr> <td data-bbox="483 1709 1353 1738">Аспірант не володіє матеріалом...</td> <td data-bbox="1353 1709 1417 1738"></td> <td data-bbox="1417 1709 1481 1738">0</td> </tr> <tr> <td colspan="3" data-bbox="483 1738 1481 1771">3. Індивідуальна робота аспіранта (ІНДР)</td> </tr> <tr> <td colspan="2" data-bbox="483 1771 1353 1805">Критерії оцінювання</td> <td data-bbox="1353 1771 1481 1805">10 балів</td> </tr> <tr> <td data-bbox="483 1805 1353 1861">робота виконана та захищена згідно з графіком, з поясненнями та висновками і в повному обсязі</td> <td data-bbox="1353 1805 1417 1861"></td> <td data-bbox="1417 1805 1481 1861">10</td> </tr> <tr> <td data-bbox="483 1861 1353 1895">робота захищена, але виконана частково, з порушенням термінів або вимог</td> <td data-bbox="1353 1861 1417 1895"></td> <td data-bbox="1417 1861 1481 1895">6-8</td> </tr> <tr> <td data-bbox="483 1895 1353 1928">робота не захищена та виконана частково, з порушенням термінів або вимог</td> <td data-bbox="1353 1895 1417 1928"></td> <td data-bbox="1417 1895 1481 1928">2-6</td> </tr> <tr> <td data-bbox="483 1928 1353 1962">- робота не виконана</td> <td data-bbox="1353 1928 1417 1962"></td> <td data-bbox="1417 1928 1481 1962">0</td> </tr> <tr> <td colspan="3" data-bbox="483 1962 1481 1986">2. Модульний контроль (2 модулі по 10 балів)</td> </tr> </tbody> </table>			Критерії оцінювання знань аспірантів	Бали рейтингу	Максимальна кількість балів	Бали поточної успішності за участь у семінарських заняттях (4 відповіді по 5 балів) – 20 балів			Критерії оцінювання		20 балів	аспірант в повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самостійно та аргументовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу. Правильно вирішив усі тестові завдання.		5	аспірант достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, в основному розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову літературу. Але при викладанні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі несуттєві неточності та незначні помилки. Правильно вирішив більшість тестових завдань.		4	аспірант в цілому володіє навчальним матеріалом викладає його основний зміст під час усних виступів та письмових відповідей, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, без використання необхідної літератури допускаючи при цьому окремі суттєві неточності та помилки. Правильно вирішив половину тестових завдань.		3	аспірант не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом. Фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає його під час усних виступів та письмових відповідей, недостатньо розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, допускаючи при цьому суттєві неточності, правильно вирішив меншість тестових завдань.		2	Аспірант не володіє матеріалом...		0	3. Індивідуальна робота аспіранта (ІНДР)			Критерії оцінювання		10 балів	робота виконана та захищена згідно з графіком, з поясненнями та висновками і в повному обсязі		10	робота захищена, але виконана частково, з порушенням термінів або вимог		6-8	робота не захищена та виконана частково, з порушенням термінів або вимог		2-6	- робота не виконана		0	2. Модульний контроль (2 модулі по 10 балів)		
Критерії оцінювання знань аспірантів	Бали рейтингу	Максимальна кількість балів																																														
Бали поточної успішності за участь у семінарських заняттях (4 відповіді по 5 балів) – 20 балів																																																
Критерії оцінювання		20 балів																																														
аспірант в повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самостійно та аргументовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу. Правильно вирішив усі тестові завдання.		5																																														
аспірант достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, в основному розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову літературу. Але при викладанні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі несуттєві неточності та незначні помилки. Правильно вирішив більшість тестових завдань.		4																																														
аспірант в цілому володіє навчальним матеріалом викладає його основний зміст під час усних виступів та письмових відповідей, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, без використання необхідної літератури допускаючи при цьому окремі суттєві неточності та помилки. Правильно вирішив половину тестових завдань.		3																																														
аспірант не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом. Фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає його під час усних виступів та письмових відповідей, недостатньо розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, допускаючи при цьому суттєві неточності, правильно вирішив меншість тестових завдань.		2																																														
Аспірант не володіє матеріалом...		0																																														
3. Індивідуальна робота аспіранта (ІНДР)																																																
Критерії оцінювання		10 балів																																														
робота виконана та захищена згідно з графіком, з поясненнями та висновками і в повному обсязі		10																																														
робота захищена, але виконана частково, з порушенням термінів або вимог		6-8																																														
робота не захищена та виконана частково, з порушенням термінів або вимог		2-6																																														
- робота не виконана		0																																														
2. Модульний контроль (2 модулі по 10 балів)																																																

	Критерії оцінювання	20 балів
	<p>1. Перший рівень (10 завдань) – завдання із вибором відповіді – тестові завдання. Завдання із вибором відповіді вважається виконаним правильно, якщо в картці тестування записана правильна відповідь. За кожне правильно виконане завдання виставляється <i>0,2 бала. (максимально 10 × 0,2 = 2 бали).</i></p> <p>2. Другий рівень (6 завдань) – завдання з короткою відповіддю. Завдання з короткою відповіддю вважається виконаним правильно, якщо аспірант дав вірні визначення, посилання, тлумачення, короткі коментарі. За кожне правильно виконане завдання аспіранту виставляється <i>0,5 бала. (максимально 6 × 0,5 = 3 бали).</i></p> <p>3. Третій рівень (2 завдання) – завдання з розгорнутою відповіддю (повне обґрунтування відповіді). В цих завданнях потрібно зробити послідовні, логічні пояснення, необхідні посилання, вказати факти, з яких випливає те чи інше твердження. Якщо потрібно, то слід проілюструвати думки схемами, графіками, таблицями. Оцінювання завдань третього рівня <i>2,5 бала: (максимально 2,5 × 2 = 5 балів).</i></p>	
	4. Екзамен	50
	<p>Семестровий екзамен як форма підсумкового контролю є обов'язковим для всіх аспірантів. Екзаменаційний білет містить 3 завдання 3-ьох рівнів складності. Перший рівень – 2 теоретичні запитання, кожне по <i>10 балів (максимально 10 × 2 = 20 балів).</i> Другий рівень – 20 тестових завдань з декількома варіантами розв'язку. За кожне правильно виконане тестове завдання аспіранту виставляється <i>1 бала (максимально 20 × 1,0 = 20,0 балів).</i> Третій рівень – практичне ситуаційне завдання з повним розв'язком і поясненням одержаних відповідей. В цих завданнях треба записати формули для розрахунків, послідовні та логічні дії всіх розрахунків, навести одиниці вимірювання одержаних показників і зробити належні висновки. За це правильно виконане завдання аспіранту виставляється <i>10 балів.</i> Результат екзамену залежить від загальної кількості набраних балів. Оцінка одержана на екзамені є остаточною.</p>	
<p>Письмові роботи: Очікується, що аспіранти виконають індивідуальне письмове завдання.</p> <p>Академічна доброчесність: Очікується, що роботи аспірантів будуть їх оригінальними дослідженнями чи міркуваннями. Відсутність посилань на використані джерела, фабрикування джерел, списування, втручання в роботу інших аспірантів становлять, але не обмежують, приклади можливої академічної недоброчесності. Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі аспіранта є підставою для її незарахування викладачем, незалежно від масштабів плагіату чи обману.</p> <p>Відвідання занять є важливою складовою навчання. Очікується, що всі аспіранти відвідають усі лекції і практичні заняття курсу. Аспіранти мають інформувати викладача про неможливість відвідати заняття. У будь-якому випадку аспіранти зобов'язані дотримуватися усіх строків визначених для виконання усіх видів письмових робіт, передбачених курсом.</p> <p>Література. Уся література, яку аспіранти не зможуть знайти самостійно, буде надана викладачем виключно в освітніх цілях без права її передачі третім особам. Аспіранти заохочуються до використання також й іншої літератури та джерел, яких немає серед рекомендованих.</p> <p>Політика виставлення балів. Враховуються бали набрані на поточному тестуванні, самостійній роботі та бали підсумкового тестування. При цьому обов'язково враховуються присутність на заняттях та активність аспіранта під час практичного заняття; недопустимість пропусків та запізнь на заняття; користування мобільним телефоном, планшетом чи іншими мобільними</p>		

пристроями під час заняття в цілях не пов'язаних з навчанням; списування та плагіат; несвоєчасне виконання поставленого завдання і т. ін.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
81-89	B	добре	
71-80	C		
61-70	D	задовільно	
51-60	E		
0-50	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання

Питання до екзамену

Перелік питань для проведення підсумкової оцінки знань

1. Бізнес-середовище: структура, типи, фактори впливу
2. Методологія та інструменти діагностики бізнес-середовища
3. Формування бізнес-моделі підприємства
4. Підходи до моделювання бізнес-процесів
5. Прогнозування розвитку підприємства на основі бізнес-моделювання
6. Економетричні методи прогнозування бізнес-процесів
7. KPI бізнесу: моделювання впливу факторів
8. Моделювання економічних процесів
9. Основи клієнтської аналітики та сучасні тенденції
10. Життєвий цикл клієнта як інструмент аналітики
11. Сегментація клієнтів: моделі та підходи
12. RFM-аналіз та кластеризація клієнтів
13. Монетизація клієнтських даних
14. Моделі оцінки вартості бізнесу
15. Оцінка вартості активів підприємства
16. Оптимізація прибутку підприємства
17. Цінова диференціація та моделі ціноутворення
18. Теоретико-ігрові моделі конкуренції
19. Стратегічна взаємодія конкурентів
20. Моделі конкуренції: обсяги, лідерство, асиметрія інформації
21. Прогнозування ринкової рівноваги
22. Мережеві ефекти в економічному моделюванні
23. Емоційність та ірраціональність у прийнятті рішень
24. Метод дерева рішень у стратегічному плануванні
25. Часова вартість грошей та фінансова математика
26. Метод дисконтованих грошових потоків
27. Метод еквівалентних грошових потоків
28. Критерії прийняття інвестиційних рішень: NPV, IRR
29. Портфельний підхід до інвестування
30. Персональне фінансове планування

	<ul style="list-style-type: none"> 31. Міри ризику та методи їх оцінювання 32. Аналіз чутливості та спайдер-діаграма 33. Сценарний та симулятивний аналіз (Монте Карло) 34. Моделі управління фінансовими ризиками 35. Інтегрований підхід до управління ризиками
Опитування	Анкету-оцінку з метою оцінювання якості курсу буде надано по завершенню курсу.

СХЕМА КУРСУ «Методологія діагностики та моделювання змін бізнес-середовища»

Змістовий модуль 1.

МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ ДІАГНОСТИКИ ТА МОДЕЛЮВАННЯ БІЗНЕС-ПРОЦЕСІВ ПІДПРИЄМСТВА

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин							
	Усього ОФН	у тому числі			Усього ЗФН	у тому числі		
		л	п	ср		л	п	ср
Тема 1. Методичні підходи до аналізу бізнес-середовища.	12	4	2	6	17	2	1	14
Тема 2. Моделювання та прогнозування бізнес-процесів підприємства.	20	6	4	10	17	2	1	14
Тема 3. Діагностика стану підприємства та моделі розвитку.	14	6	2	6	13	2	1	10
<i>Всього</i>	46	16	8	22	47	6	3	38

Змістовий модуль 2.

ДІАГНОСТИКА ТА МОДЕЛЮВАННЯ БІЗНЕС-СЕРЕДОВИЩА

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин							
	Усього ОФН	у тому числі			Усього ЗФН	у тому числі		
		л	п	ср		л	п	ср
Тема 4. Методологія діагностики клієнтської бази підприємства.	11	4	2	5	11	2	1	8
Тема 5. Моделювання ринкової конкуренції.	11	4	2	5	11	1	1	9
Тема 6. Методологія інвестиційної діагностики на підприємстві.	11	4	2	5	11	2	1	8
Тема 7. Діагностика та моделювання ризиків бізнес-середовища.	11	4	2	5	10	1	-	9
<i>Всього</i>	44	16	8	20	43	6	3	34
Усього, год.	90	32	16	42	90	12	6	72

Тиж. / дата / год.-	Тема, план, короткі тези	Форма діяльності (заняття)* *лекція, дискусія, групова, самостійна робота)	Література.** Ресурси в інтернеті	Завдання, год	Термін виконання
1-2	Тема 1. Методологія аналізу бізнес-середовища 1. Бізнес-середовище: структура, типи, фактори впливу 2. Методологія та інструменти діагностики бізнес-середовища	Лекція	Основна: 1-2; Додаткова: 1,6, 8, 18, 19	Вивчити структуру та класифікацію бізнес-середовища підприємства. Проаналізувати методи оцінки зовнішнього та внутрішнього середовища. Оцінити переваги та недоліки різних методичних підходів до аналізу середовища .4 год.	Згідно з розкладом 3
2	Семінарське заняття 1 <i>Питання для групового обговорення</i> 1. Які ключові фактори впливають на формування бізнес-середовища підприємства? 2. Як класифікуються елементи бізнес-середовища за рівнями впливу? 3. Які методи використовуються для аналізу зовнішнього середовища підприємства? 4. Як змінюється бізнес-середовище в умовах цифрової трансформації? 5. Які підходи до оцінки динаміки бізнес-середовища є найбільш ефективними?	Практичне заняття, самостійна робота	Основна: 1-2; Додаткова: 1,6, 8, 18, 19	Вивчити структуру та класифікацію бізнес-середовища підприємства. Проаналізувати методи оцінки зовнішнього та внутрішнього середовища. Оцінити переваги та недоліки різних методичних підходів до аналізу середовища 2 год, 6 год самостійної роботи	Згідно з розкладом 3
3-5	Тема 2. Моделювання та прогнозування бізнес-процесів 1. Формування бізнес-моделі підприємства 2. Підходи до моделювання бізнес-процесів 3. Прогнозування розвитку підприємства на основі бізнес-моделювання 4. Економетричні методи прогнозування бізнес-процесів 5. КРІ бізнесу: моделювання впливу факторів 6. Моделювання економічних процесів	Лекція	Основна: 2, 4, 5; Додаткова: 1,2, 3, 16, 19, 20	Вивчити особливості, переваги та недоліки досліджуваних видів стратегічного управління. Визначити основні критерії ефективного стратегічного управління 6 год	Згідно з розкладом 3
4, 6	Семінарське заняття 2-3 <i>Питання для групового обговорення</i> 1. Які етапи включає процес моделювання бізнес-процесів?	Практичне заняття, самостійна робота	Основна: 2, 4, 5; Додаткова: 1,2, 3, 16, 19, 20	Дослідити особливості, переваги та недоліки досліджуваних видів стратегічного управління. Визначити	Згідно з розкладом 3

	<p>2. Як обрати оптимальну модель для прогнозування розвитку підприємства?</p> <p>3. Які інструменти використовуються для візуалізації бізнес-процесів?</p> <p>4. Як впливають внутрішні та зовнішні фактори на ефективність бізнес-моделей?</p> <p>5. Які економетричні методи застосовуються для прогнозування бізнес-показників?</p> <p>6. Як моделювання КРІ допомагає в управлінні ефективністю бізнесу?</p> <p>7. Які ризики виникають при впровадженні нових бізнес-моделей?</p>			основні критерії ефективного стратегічного управління 4 год, 10 год самостійної роботи	
6-8	<p>Тема 3. Діагностика та аналітика клієнтської бази</p> <p>1. Основи клієнтської аналітики та сучасні тенденції</p> <p>2. Життєвий цикл клієнта як інструмент аналітики</p> <p>3. Сегментація клієнтів: моделі та підходи</p> <p>4. RFM-аналіз та кластеризація клієнтів</p> <p>5. Монетизація клієнтських даних</p>	Лекція	Основна: 1,2, 4, 5; Додаткова: 1,2-4, 8-9, 19	Освоїти основні методи оцінки середовища функціонування підприємства; вивчити критерії та чинники розвитку підприємства 6 год	Згідно з розкладом
8	<p>Семінарське заняття 4</p> <p><i>Питання для групового обговорення</i></p> <p>1. Як визначити ключові сегменти клієнтської бази підприємства?</p> <p>2. Які методи використовуються для аналізу життєвого циклу клієнта?</p> <p>3. Як RFM-аналіз допомагає в оптимізації маркетингових стратегій?</p> <p>4. Які підходи до кластеризації клієнтів є найбільш ефективними?</p> <p>5. Як монетизація клієнтських даних впливає на прибутковість бізнесу?</p>	Практичне заняття, самостійна робота	Основна: 1,2, 4, 5; Додаткова: 1,2-4, 8-9, 19	Засвоїти основні методи оцінки середовища функціонування підприємства; вивчити критерії та чинники розвитку підприємства 2 год, 6 год самостійної роботи	Згідно з розкладом 3
9-10	<p>Тема 4. Оцінка стану підприємства та стратегічне планування розвитку</p> <p>1. Моделі оцінки вартості бізнесу</p> <p>2. Оцінка вартості активів підприємства</p> <p>3. Оптимізація прибутку підприємства</p>	Лекція	Основна: 3-5; Додаткова: 2, 4, 6-9, 16, 21-22	Вивчити особливості цілевстановлення на підприємстві; методики оцінки стратегічних цілей підприємства 4 год	Згідно з розкладом
10	<p>Семінарське заняття 5</p> <p><i>Питання для групового обговорення, кейс</i></p> <p>4. Які показники використовуються для оцінки фінансового стану підприємства?</p> <p>5. Як моделювання вартості бізнесу впливає на стратегічні рішення?</p> <p>6. Які методи застосовуються для оцінки вартості активів?</p> <p>7. Як оптимізація прибутку пов'язана з ефективністю бізнес-процесів?</p>	Практичне заняття, самостійна робота	Основна: 3-5; Додаткова: 2, 4, 6-9, 16, 21-22	Обговорити особливості цілевстановлення на підприємстві; методики оцінки стратегічних цілей підприємства 2 год, 5 год самостійної роботи	Згідно з розкладом 3

	8. Які моделі використовуються для стратегічного планування розвитку підприємства?				
11-12	Тема 5. Моделювання ринкової конкуренції та стратегій 1. Цінова диференціація та моделі ціноутворення 2. Теоретико-ігрові моделі конкуренції 3. Стратегічна взаємодія конкурентів 4. Моделі конкуренції: обсяги, лідерство, асиметрія інформації 5. Прогнозування ринкової рівноваги 6. Мережеві ефекти в економічному моделюванні 7. Емоційність та ірраціональність у прийнятті рішень 8. Метод дерева рішень у стратегічному плануванні	Лекція	Основна: 3-5; Додаткова: 2, 4, 6-9, 14, 21-22	Дослідити методику обчислення стратегічного потенціалу підприємства 4 год	Згідно з розкладом
12	Семінарське заняття 6 <i>Питання для групового обговорення</i> 1. Які моделі описують поведінку конкурентів на ринку? 2. Як теоретико-ігрові моделі допомагають у формуванні конкурентних стратегій? 3. Які переваги має модель конкуренції з асиметрією інформації? 4. Як прогнозування ринкової рівноваги впливає на ціноутворення? 5. Які аналітичні інструменти використовуються для оцінки конкурентного середовища?	Практичне заняття, самостійна робота	Основна: 3-5; Додаткова: 2, 4, 6-9, 14, 21-22	Дослідити і засвоїти методику обчислення стратегічного потенціалу підприємства 2 год, 5 год самостійної роботи	Згідно з розкладом
13-14	Тема 6. Інвестиційна діагностика та фінансове планування 1. Часова вартість грошей та фінансова математика 2. Метод дисконтованих грошових потоків 3. Метод еквівалентних грошових потоків 4. Критерії прийняття інвестиційних рішень: NPV, IRR 5. Портфельний підхід до інвестування 6. Персональне фінансове планування	Лекція	Основна: 1, 4-5; Додаткова: 3-5, 9-10, 15-16	Вибір оптимального інструментарію стратегічного планування розвитку підприємства. 4 год	Згідно з розкладом
14	Семінарське заняття 7 <i>Питання для групового обговорення</i> 1. Як визначити ефективність інвестиційного проекту за критеріями NPV та IRR? 2. Які переваги має портфельний підхід до інвестування? 3. Як метод дисконтованих грошових потоків використовується для оцінки активів?	Практичне заняття, самостійна робота	Основна: 1, 4-5; Додаткова: 3-5, 9-10, 15-16	Вибір оптимального інструментарію стратегічного планування розвитку підприємства. 2 год, 5 год самостійної роботи	Згідно з розкладом

	<p>4. Які фактори враховуються при персональному фінансовому плануванні?</p> <p>5. Як фінансова математика допомагає в прийнятті інвестиційних рішень?</p>				
15-16	<p>Тема 7. Аналіз і моделювання ризиків бізнес-середовища</p> <p>1. Міри ризику та методи їх оцінювання</p> <p>2. Аналіз чутливості та спайдер-діаграма</p> <p>3. Сценарний та симулятивний аналіз (Монте Карло)</p> <p>4. Моделі управління фінансовими ризиками</p> <p>5. Інтегрований підхід до управління ризиками</p>	Лекція	Основна: 2, 5; Додаткова:4, 10, 13, 16	Освоїти принципи побудови методики оцінки ефективності стратегії розвитку підприємства. Сформувати перелік критеріїв оцінки ефективності стратегії підприємства 4 год	Згідно з розкладом
16	<p>Семінарське заняття 8</p> <p><i>Питання для групового обговорення</i></p> <p>1. Які основні типи ризиків впливають на бізнес-середовище?</p> <p>2. Як аналіз чутливості допомагає в оцінці ризиків інвестиційного проекту?</p> <p>3. Які переваги має сценарний аналіз у стратегічному плануванні?</p> <p>4. Як симулятивний аналіз Монте Карло використовується для моделювання ризиків?</p> <p>5. Які моделі управління фінансовими ризиками є найбільш ефективними?</p>	Практичне заняття, самостійна робота	Основна: 2, 5; Додаткова:4, 10, 13, 16	Обговорити принципи побудови методики оцінки ефективності стратегії розвитку підприємства. Сформувати перелік критеріїв оцінки ефективності стратегії підприємства 2 год, 5 год самостійної роботи	Згідно з розкладом
Разом				90 год	